

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่มีเพศที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่างมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำปีนุ่น จังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ในการศึกษา โดยมีหมู่บ้านทั้งหมด 12 หมู่บ้าน
2. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการวิจัยเดือน กุมภาพันธ์ 1 เดือน
3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 3.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำปีนุ่น จังหวัดมหาสารคามจำนวนทั้งสิ้น 3,483 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอน้ำปีนุ่น. 2556 : 1-3)
  - 3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำปีนุ่น จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโรยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727)

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
- 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำปีนุ่น จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านคุณธรรมและจริยธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด
2. ส่วนประกอบของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้
  - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ หมู่บ้าน
  - ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำปีนุ่น จังหวัดมหาสารคาม

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ โดยใช้ สถิติ t-test (Independent Samples) เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ LSD (Least significant Difference) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะใช้เชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย

เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.41$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.41$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$) และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.26$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ผู้นำมีบุคลิกภาพที่ดี การแต่งตัวเหมาะสมกาลเทศะ

3.2 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า มีการตระหนักในหน้าที่ของตนตามที่ได้รับ

มอบหมาย

3.3 ด้านการตัดสินใจ พบว่า ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมวางแผนพัฒนาตำบล

3.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า พัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน เพื่อช่วยพัฒนาวิธีการทำงาน

3.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ควรเสริมสร้างการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในองค์กร

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

อภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 1 ระดับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า

1. ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีทักษะความสามารถในการตัดสินใจ กล่าวคือ ทักษะการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องในการตัดสินใจ มีความตระหนักถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ยึดหลักความยุติธรรมความซื่อสัตย์ในการบริหารงาน รู้จักวิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลยึดระเบียบกฎหมายอันดีที่กำหนดไว้

2. มุ่งเน้นถึงความรับผิดชอบต่อชุมชน ไม่เอาตัวเอาเปรียบ มีความรับผิดชอบต่อผู้ได้บังคับบัญชา รู้จักให้กำลังใจ เอาใจใส่ต่อประชาชนและต่อผู้ได้บังคับบัญชา

3. มีทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อที่ประชุม ต่อสาธารณชน มีการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่ การพูด การแต่งกาย การแสดงออกภายในและภายนอก จึงทำให้เกิดการยอมรับจากผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ วีระ ภูระหงษ์ (2550 : 51) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีในด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านวิสัยทัศน์ โดยสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหาร ลำดับที่ 2 ด้านวิสัยทัศน์ ลำดับที่ 3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ลำดับที่ 4 ด้านการตัดสินใจ ลำดับที่ 5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับ พัทธรินทร์ ฤทธิกุล (2555 : 101-109) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบและการตัดสินใจ (2) ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอยู่ในเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สักดิ์ดีดา โคตรถ้ำแหก (2550 : 45-51) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ของประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลูนสาธ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ 1.ด้านภาวะผู้นำ

ประชาชนต้องการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตที่สุด ส่วน
ภูมิหลังทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจดี ประชาชนมีความต้องการต่ำที่สุด 2.ด้านการบริหาร
ประชาชนต้องการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมสูงสุด

อภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนที่มีเพศและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ที่ต่างกันมี
ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม แตกต่างกัน

1. จำแนกตามเพศ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย
ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม
เพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
ประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความเข้าใจต่อคุณลักษณะผู้นำของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เช่น ให้ความสำคัญกับ
ประชาชนทุกกลุ่มและทุกคน ในลักษณะที่เหมือน ๆ กัน ด้านบุคลิกภาพ การพูดจา ความอ่อน
น้อมถ่อมตน ความสุภาพอ่อนโยน แสดงกิริยาวาจา ได้เหมาะสม รวมทั้ง แสดงความคิดเห็น
ของตนเองต่อที่ประชุมและต่อผู้อื่น ดังนั้นประชาชนจึงน่าจะเข้าใจคุณลักษณะผู้นำขององค์การ
บริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน ปฏิบัติงานตามระเบียบของราชการ ซึ่งปฏิบัติในลักษณะที่เหมือนกัน
ต่อทุกคน โดยไม่แยกเพศ

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ธวัชชัย ผงอ้วน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความ
คิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง อำเภอโพน
พิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา
และอาชีพ ที่ต่างกัน ต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง อำเภอโพน
พิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05
สอดคล้องกับ อนุวัฒน์ พุทธิพิพัฒน์ขจร (2550 : 74) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่พึงปรารถนาของประชาชน กรณีตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัด
ชลบุรี จากการศึกษา พบว่า ประชาชนในตำบลหมอนนาง พึงปรารถนาต่อคุณลักษณะของนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และสื่อสารการรับรู้

ข่าวสารทางการเมือง สำหรับเพศต่างกัน ไม่ทำให้ประชาชนในตำบลหมอนนางพึงปรารถนาต่อคุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

2. จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีคุณลักษณะผู้นำด้านการยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรม ต่อประชาชนทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน ประพฤติดีทั้งทางกาย วาจาและใจ พินิจพิจารณาแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิดต่อการบริหารและให้ความสำคัญแต่ละหมู่บ้านอย่างเสมอภาค รวมทั้งความเสียสละเพื่อส่วนรวมและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเป็นผู้มีความอดทน อดกลั้น อดออม ซึ่งเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ประชาชนทุกหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะความเป็นผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน .

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ พัชรินทร์ ฤติย์กุล (2555 : 101-109) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบและการตัดสินใจ (2) ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอยู่ในเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ เคนดวง สุบุตรดี (2550 : 78-81) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ แตกต่างกันต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็น โดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัยอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 ด้าน เพื่อนำมาเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ด้านบุคลิกภาพ โดยพิจารณาจากรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ข้อ มีดังนี้

- 1) ฉลาด มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.01$)
- 2) มีทักษะในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.02$)
- 3) มีสุขภาพดี ($\bar{X} = 4.03$)

ดังนั้น จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ควรเพิ่มพูนทักษะด้านการสื่อสาร ความมีมนุษยสัมพันธ์ การเจรจาต่อรอง และพัฒนาบุคลิกภาพ

1.1.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยพิจารณาจากรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ข้อ

มีดังนี้

- 1) มีความซื่อตรงต่อตนเอง ต่อการงาน ต่อบุคคลอื่น ($\bar{X} = 4.01$)
- 2) มีความเมตตา รักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น ($\bar{X} = 4.05$)
- 3) ใช้หลักธรรมเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธอันดี ($\bar{X} = 4.06$)

ดังนั้น จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1. ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ควรยึดหลักคุณธรรม และประพฤติตนตามหลักคำสอนทางพุทธศาสนา
2. ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ให้เป็นผู้มีความเมตตา และ โอบอ้อมอารีต่อประชาชนในพื้นที่

1.2 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.2.1 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ควรส่งเสริมและกระตุ้นแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมพัฒนาตำบล

1.2.2 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ควรมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิธีการพัฒนาพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำ

1.2.3 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนาตำบล

1.2.5 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาท้องถิ่น

1.3 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีค่าความถี่สูงสุด 4 ข้อ มาเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1.3.1 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พัฒนาความรู้ในหลักการบริหารงานมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ

1.3.2 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ควรเสริมสร้างการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในองค์กร

1.3.3 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ควรบริหารงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นหลักต้องมีคุณธรรมและจรรยาของการเป็นผู้นำ และควรบริหารงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวมเป็นหลักมีความซื่อสัตย์ในหน้าที่เป็นอย่างดี

1.3.4 ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดีพอสมควรมีข้อมูลสารสนเทศที่ดีมาช่วยพัฒนาวิธีทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอน้ำปีนุ่น จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อที่จะได้ข้อคิดเห็นของประชาชนที่มีความละเอียดมากกว่านี้ หรือเป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่ม เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY